

Henlæggelser til motorrenovering

Dato: 25.06.2007 • Journalnr.: 4/0920-0200-0092

INDLEDNING

1. I Energitilsynet verserer tre konkrete sager vedrørende muligheden for at foretage henlæggelser til motorrenovering. Det drejer sig om Outrup Varmeværk a.m.b.a., Bramming Fjernvarme samt Sindal Varmeforsyning.

2. Sagerne rejser det principielle spørgsmål, om selve motorrenoveringen kan sidestilles med en nyinvestering. Såfremt dette er tilfældet, vil det indebære, at udgifter til motorrenovering skal fordeles over flere år ved at foretage henlæggelser og/eller ved at foretage afskrivninger i overensstemmelse med afskrivningsbekendtgørelsens regler.

3. De motorer, der i denne sammenhæng er tale om, er gasfyrede motorer til samtidig produktion af el og fjernvarme i typisk mindre kraftvarmeverker, herunder egentlige barmarksværker.

4. Efter en vis driftstid foretages et såkaldt hovedeftersyn. Hovedeftersynet er en meget omfattende inspektion af motoren, der har til formål at fastslå tilstanden på væsentlige motordele. Hovedeftersynet skal give grundlag for prissætning af de særlige renoveringer, der kan forlænge motorens levetid ud over det normale på typisk 60.000 timer. Driftslederen sammenholder således investeringen i renoveringen samt den meget forlængede levetid, der kan forventes, med prisen på en ny motor. Afhængig af omfanget af de særlige renoveringer, kan de samlet udgøre en omkostning, der svarer til mellem 20 pct. og 50 pct. af nyprisen på en gasmotor.

5. Hovedprincippet efter varmforsyningsloven er, at forsyningerne skal driftsudgiftsføre udgiften til motorrenovering i det år, udgiften afholdes. Dette princip er tilsvarende gældende efter årsregnskabslovens regler.

6. Udgiften vil dog kunne være af en sådan størrelse, at det vil kunne få stor betydning for prisdannelsen i dette år. Det er således for at mindske prispåvirkningerne, at forsyningerne foretager henlæggelser til motorrenovering, hvilket i udgangspunktet synes at være fornuftigt ud fra et driftsøkonomisk synspunkt.

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

7. De nærmere regler om henlæggelser til nyinvesteringer efter varmforsyningsloven findes i bekendtgørelse nr. 175 af 18. marts 1991 om driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital m.v. (afskrivningsbekendtgørelsen).

8. Energitsynet kan i henhold hertil under nærmere betingelser godkende, at der i priserne indregnes henlæggelser til nyinvesteringer. Energitsynet kan endvidere undtage fra henlæggelsesreglerne i tilfælde, hvor anvendelsen af reglerne medfører væsentlige ulemper for virksomhederne eller forbrugerne eller urimelig ulighed mellem virksomhederne.

9. Der er en række forhold, der samlet bevirker, at motorrenovering i konkrete tilfælde må kunne anses for at være omfattet af afskrivningsbekendtgørelsen.

10. For det første er det i afskrivningsbekendtgørelsen ikke præcist defineret, hvad der forstås ved nyinvesteringer. Tidligere udarbejdede vejledninger og notater har ligeledes ikke forholdt sig hertil. Synspunktet har været, at det i første omgang er virksomhederne selv, der kan fastsætte, hvad der konkret betragtes som anlægsinvesteringer, men at udvalget (nu Energitsynet) også fortsat vil kunne træffe konkrete afgørelser om dette spørgsmål.

11. Gas- og varmeprisudvalgets hidtidige praksis vedrørende renoveringsarbejder har været, at renoveringsudgifter af en vis størrelsesorden kan betragtes som anlægsinvesteringer og dermed omfattet af afskrivningsbekendtgørelsen.

12. Hertil kommer, at formålet med afskrivninger og henlæggelser er at give forsyningerne mulighed for at varetage en målsætning om en "jævn prisudvikling".

13. Energitsynet har i anden sammenhæng lagt vægt på den prisstabiliserende effekt.

14. Ved at kunne henlægge til motorrenovering sendes forbrugerne nogle mere korrekte prissignaler om, hvad det reelt koster at producere fjernvarmen, end hvis udgifterne blev driftsudgiftsført i et enkelt år.

15. Endelig bemærkes, at formålet med motorrenoveringen er at forlænge motorens levetid. At gennemføre en motorrenovering er dermed et alternativ til køb af en ny motor. Såfremt forsyningerne havde valgt at investere i en ny motor, ville forsyningerne kunne foretage henlæggelser hertil i henhold til bekendtgørelsen.

AFGØRELSE

Energitilsynet vedtog,

- **at** renovering af gasmotorer til samtidig produktion af el og fjernvarme vil kunne betragtes som et nyanlæg med den virkning, at afskrivningsbekendtgørelsens regler finder anvendelse.
- **at** dette forudsætter, at den anslåede reelle udgift hertil er af en sådan størrelse, at det vil få en faktisk og væsentlig prispåvirkende effekt, hvis den skulle indregnes som en driftsomkostning i det år, den afholdes.

SAGSFREMSTILLING

16. I Energitilsynet verserer tre konkrete sager vedrørende muligheden for at foretage henlæggelser til motorrenovering.

17. Derudover har Energitilsynets sekretariat i forbindelse med gennemgangen af samtlige kollektive varmforsyningsanlægs regnskaber og budgetter konstateret, at flere varmeværker faktisk foretager henlæggelser til motorrenovering.

18. Sagerne rejser det principielle spørgsmål, om renoveringen af de gasfyrede motorer til samtidig produktion af el og fjernvarme, kan sidestilles med en nyinvestering.

19. Energitilsynets sekretariat har henvendt sig til Dansk Fjernvarme med det formål at få belyst, hvad der konkret forstås ved motorrenovering.

20. Nedenfor følger først en kort beskrivelse af de tre konkrete varmforsynings kapitalakkumulering. Denne beskrivelse tjener alene til en illustration. Det bemærkes, at motorrenovering kan have forskellige benævnelser såsom hovedreparation, stor overhaling, topend m.m.

21. Dernæst følger beskrivelsen af vedligehold og renovering af gasmotorer udarbejdet af Dansk Fjernvarme. Beskrivelsen er udarbejdet på baggrund af de service- og reparationskontakter, som Dansk Fjernvarme er i besiddelse af og dækker derfor bredt flere motorfabrikater samt motorstørrelser.

OUTRUP VARMEVÆRK A.M.B.A

22. Outrup Varmeværk a.m.b.a. rettede i brev af 3. november 2006 henvendelse til Energitilsynet for at få tilladelse til at foretage årlige henlæggelser over en tiårig periode til betaling for hovedoverhaling af installeret gasmotor i henhold til indgået service- og vedligeholdelsesaftale med motorleverandør.

23. Kendetegnende for den indgåede service- og vedligeholdelsesaftale er, at varmeværket betaler en fast pris pr. installeret elektrisk effekt pr. driftstime (kWh) samt en tillægsbetaling efter udført hovedoverhaling.

24. Udgiften til hovedoverhaling er således ikke indeholdt i den faste pris pr. driftstime, hvorfor værket skal fremskaffe likviditet til dækningen heraf.

25. Varmeværkets tidligere kontrakt var udformet således, at der som nu betales et fast beløb pr. driftstime, men at dette beløb indeholdt og gav fuld dækning for udgiften til hovedoverhaling.

26. Hovedoverhalingen forventes udført, når motoren har kørt 37.000 timer, og beløber sig i kr. 600.000.

27. Med en anslået pristalsregulering på 2,5 pct. pr. år og en drift på ti år, inden hovedoverhalingen skal udføres, regner Outrup Varmeværk a.m.b.a. med, at udgiften til hovedoverhaling på betalingstidspunktet vil andrage kr. 750.000.

28. Varmeværket har på baggrund heraf beregnet en udgift pr. driftstime svarende til kr. 20,28 (750.000 kr./ 37.000 driftstimer).

29. Varmeværket har til hensigt for hvert regnskabsår i denne tiårige periode at opgøre antallet af motorens driftstimer multipliceret med udgiften pr. driftstime.

30. Varmeværket finder, at der ved denne fremgangsmåde sker en korrekt fordeling af udgiften på de enkelte år.

SINDAL VARMEFORSYNING

31. Sindal Varmeforsyning har i brev af 30. november 2006 redegjort for varmforsyningsens henlæggelser til motoreftersyn på kr. 1.850.000.

32. Sindal Varmeforsyning har, som Outrup Varmeværk a.m.b.a., indgået en service- og vedligeholdelsesaftale, hvor varmekædet betaler en fast pris pr. installeret elektrisk effekt pr. driftstime (kWh) samt en tillægsbetaling efter udført såkaldt topend.

33. Varmeforsyningen oplyser, at forsyningen kunne have valgt en servicekontrakt, hvor eftersynet var inklusiv med en dertil højere årlig udgift for varmforsyningen.

BRAMMING FJERNVARME

34. Bramming Fjernvarme har i brev af 29. september 2006 redegjort for fjernvarmens henlæggelser til service og istandsættelse af motorer til kr. 2.563.776, som er det beløb, værket forventer at skulle bruge til service af motorerne.

35. Bramming Fjernvarme oplyser, at fjernvarmen i forbindelse med investeringen i kraftvarmeanlæg i 1993/1994 valgte selv at forestå service på kraftvarmeanlægget. Dette blev valgt som alternativ til en fast serviceaftale med et fast beløb pr. produceret enhed.

36. Værket besluttede derfor at belaste driften med en henlæggelse pr. produceret enhed på baggrund af kalkulationer over de serviceudgifter, der vil fremkomme på motorerne frem til et givet tidspunkt, hvor motorerne vil være nedslidte. Samtidig skulle afholdte udgifter reducere det henlagte beløb.

37. Fjernvarmen oplyser, at der ved at anvende den pågældende henlæggelse til serviceforpligtelse og samtidig afholde udgifterne af denne, er opnået en jævn driftsomkostning på anlægget i hele den forventede driftsperiode.

38. Værket oplyser endelig, at det ville medføre udsving i varmeprisen på op til 50 pct., hvis værket som alternativ til de anvendte principper havde valgt at udgiftsføre udgiften til motorrenoveringen i det år, motorrenoveringen foretages.

VEDLIGEHOLD AF GASMOTORER

39. De vedligeholdelsesmæssige opgaver udføres på gasmotorerne løbende gennem hele livsforløbet. De mest almindelige og oftest forekommende vedligeholdelsesarbejder er blandt andet kontrol af indsugningsluft inkl. skift af filtre, kontrol af gasrampe og mixer samt evt. indregulering m.v.

40. Disse kontroller (eftersyn) og vedligeholdelsesarbejder udføres normalt for hver 2000 timers driftstid svarende til typisk 1-3 gange årligt.

41. Arbejdet kan sidestilles med et km eftersyn for biler.

RENOVERING AF GASMOTORER

42. Motoroverhalinger gennemføres for at forlænge motorens levetid. Motorleverandørerne anbefaler, at der gennemføres et særligt eftersyn på motorerne, når motorerne har haft en driftstid på mere end 30.000 driftstimer.

43. Der er stor forskel på, hvornår eftersynet anbefales gennemført. Motorerne vil blive udsat for et hovedeftersyn ved driftstid mellem 30.000 og 60.000 timer, svarende til mellem 3,4 og 7 års uafbrudt kørsel.

44. Hovedeftersynet er en stor inspektion af motoren, der har til formål at fastslå tilstanden på væsentlige motordele. Det er hovedeftersynet, der skal fastslå, hvilke udskiftninger af motordele, der bør gennemføres for at forlænge motorens levetid ud over det normale på typisk 60.000 timer.

45. Hovedeftersynet skal give driftslederen et billede af motorens tilstand. Hovedeftersynet skal give grundlag for prissætning af de særlige renoveringer, der kan forlænge motorens levetid. Driftslederen sammenholder investeringen i renoveringen samt den ekstra levetid, der kan forventes, med prisen på en ny motor.

46. De særlige levetidsforlængende renoveringer, der gennemføres, kan blandt andet være udskiftning af stempler, udskiftning af cylinderføringer m.v.

47. Der kan både på generator og motor være yderligere særlige renoveringer.

48. En tommelfingerregel siger, at en gasmotorinstallation koster 5 mio. kr./MW installeret eleffekt, dvs. en 3 MW motor vil koste 15 mio. kr. Denne pris kan falde afhængigt af, hvor meget udstyr (kedler, rør, transformere m.m.) og bygninger, der haves i forvejen. Den billigste installation anslås til min. 2,5 mio. kr./MW, hvor motoren blot skiftes til ny, og hvor grundinstallationerne er på plads.

49. Dansk Fjernvarme oplyser, at beslutningen om særlige renoveringer kan sammenlignes med, at en bilejer skal beslutte, om der skal indsættes ny motor m.v. i bilen eller, om der skal købes en helt ny bil.

VEDLIGEHOVELSESKONTRAKTER

50. Vedligeholdelseskontrakter indgås ofte for almindelig vedligehold. De af Dansk Fjernvarme undersøgte kontrakter har en løbetid til mellem 50.000 til 60.000 timer.

51. Dansk Fjernvarme oplyser, at der kan være kontrakter, der løber i kortere tid, men at der ikke er set nogen, der løber længere, om end det ikke kan afvises, at de findes.

52. Kontrakterne kan variere fra kun at dække eftersyn til alle former for tilkald og dækning ved driftsproblemer. I sidste tilfælde træder aftalen ofte i stedet for vagtordning med egne håndværkere, hvilket kan være attraktivt for især små værker. Reservedele i forbindelse med vedligeholdelsesarbejder kan både være indeholdt og ikke være indeholdt i kontrakterne.

53. Hovedeftersynet er ofte inkluderet i vedligeholdelseskontrakten, idet der ofte opnås den bedste aftale ved at have det inkluderet.

54. I de tilfælde hvor særlige reoveringer er omfattet af vedligeholdelseskontrakter er disse ofte prissat med absolut beløb bundet op på tidspunkt, f.eks. ved 50.000 timer. Der er ikke set vedligeholdelseskontrakter, hvor de særlige reoveringer er prissat med beløb i kr. pr. produceret kWh. Det kan dog ikke afvises, at de findes.

55. Gennemførelsen af de særlige reoveringer kan være opdelt i flere etaper mellem 40.000 og 60.000 driftstimer.

56. Afhængig af omfanget af de særlige reoveringer, kan de samlet udgøre en omkostning, der svarer til mellem 20 pct. og 50 pct. af nyprisen på en gasmotor.

LOVGRUNDLAG**PRISER**

57. Varmeforsyningslovens kapitel 4 indeholder bestemmelser, der regulerer prisfastsættningen af de primære ydelser, det vil sige varmt vand, damp og gas bortset fra naturgas, fra kollektive varmforsyningsanlæg.

58. Prisbestemmelsen i lovens § 20 finder anvendelse på kollektive varmforsyningsanlæg som defineret i lovens § 2.

59. I henhold til varmforsyningslovens § 20 stk. 1, kan kollektive varmforsyningsanlæg omfattet af loven, inden for de i § 20 a nævnte indtægtsrammer, i priserne for levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp eller gas bortset fra naturgas, indregne nødvendige udgifter til energi, lønninger og andre driftsomkostninger, efterforskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte offentlige forpligtelser samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere perioder opstået i forbindelse med etablering og væsentlig udbygning af forsyningssystemerne, jf. dog stk. 7-11, § 20 a, stk. 7, og § 20 b.

60. I henhold til § 20 stk. 2, kan der endvidere efter regler fastsat af transport- og energiministeren indregnes driftsmæssige afskrivninger og med Energitilsynets tiltræden henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital, jf. dog stk. 7.

61. Vfl. § 20 stk. 2 er ændret ved Lov nr. 549 af 6. juni 2007. Bestemmelsen affattes nu således, at der endvidere efter regler fastsat af transport- og energiministeren kan indregnes driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og med Energitilsynets tiltræden, forrentning af indskudskapital, jf. dog stk. 7.

62. Det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, at lovændringen alene bevirker, at varmegværkerne henlæggelser til nye anlæg ikke forudgående skal godkendes af Energitilsynet. Baggrunden herfor er, at der ikke længere er behov for en forudgående central kontrol og overvågning af varmeforsyningsselskabernes henlæggelser til nyinvesteringer. Samtidig vil bortfald af godkendelseskravet betyde en lettelse af en administrativ byrde for varmegværkerne. Henlæggelserne skal dog fortsat underkastes den almindelige kontrol, som udføres af Energitilsynet. Energitilsynet skal derfor som hidtil føre det bagudrettede tilsyn med selskabernes henlæggelser til nyinvesteringer.

63. Det er således ikke hensigten, at forslaget skal medføre en ændring af de regler, der er udstedt med bemyndigelse i den hidtidige bestemmelse. Afskrivningsbekendtgørelsen skal derfor fortsat regulere det tilladte omfang af henlæggelser til nyinvesteringer og den tilladte henlæggelsesperiode.

64. Sekretariatet forventer, at loven træder i kraft i løbet af sommeren.

65. Finder Energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser, jf. vfl. § 21 stk. 4.

HENLÆGGELSER

66. Reglerne om "om driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og forretning af indskudskapital ifølge lov om varmeforsyning" var oprindeligt fastsat i energiministeriets bekendtgørelse nr. 56 af 26. februar 1982. Bekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. april 1982, var udstedt i medfør af § 27. 2 punktum i lov nr. 258 af 8. juni 1979 om varmeforsyning.

67. Vfl. § 27. 2 punktum bestemte, at "herudover kan der indregnes driftsmæssige afskrivninger og, med det i § 28 nævnte gas- og varmeprisudvalgs tiltræden, henlæggelser til nyinvesteringer og forretning af indskudskapital efter regler fastsat af handelsministeren".

68. I forslag til lov om varmforsyning fremgik prisbestemmelsen i § 26. I bemærkningerne hertil fremgår, at "§ 26 fastslår hvilke udgifter, der kan indregnes ved beregningen af priser. Der sikres således dækning for nødvendige udgifter, herunder driftsmæssige afskrivninger, henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital efter regler fastsat af handelsministeren. Bestemmelsen omfatter alle leverancer af varme eller gas fra de i § 26 nævnte virksomheder".

69. Bemærkningerne til loven indeholder således ikke nærmere fortolkningsbidrag i forhold til forståelsen af hvilke nyinvesteringer, der konkret er omfattet af afskrivningsbekendtgørelsen.

70. Henlæggelsesreglerne fremgik af bekendtgørelsens § 6. I henhold til § 6 stk. 1 kunne Gas- og Varmeprisudvalget tillade, at der i prisen for levering af opvarmet vand, damp eller gas blev indregnet henlæggelser til anlæg, der idriftsattes efter afslutningen af det regnskabsår, der omfattede 31. marts 1982.

71. Henlæggelserne kunne tidligst påbegyndes 5 år før det planlagte idriftsættelsesår, jf. § 6 stk. 2. Der kunne således maksimalt per år henlægges 20 pct. af den budgetterede anlægssum. I 5 år før idriftsættelsesåret kunne der henlægges indtil 75 pct. af den budgetterede anlægssum, som denne ville fremtræde ved på idriftsættelsestidspunktet ved akkumulering af de i anlægsperioden bogførte anlægssomkostninger excl. renter, jf. § 6 stk. 3. Såfremt henlæggelserne samlet oversteg 75 pct. af den konstaterede anlægssum excl. renter, modregnedes det overskydende beløb i priserne over idriftsættelsesåret og det efterfølgende år, jf. § 6 stk. 6.

72. Derudover indeholdt afskrivningsbekendtgørelsen en regel vedrørende efterhenlæggelser i tilfælde af, at de tilladte henlæggelsesmuligheder ikke blev udnyttet inden for den i stk. 3 nævnte periode, jf. § 6 stk. 5.

73. I tilfælde af at bestemmelsen i § 6 ville medføre væsentlige ulemper for virksomheder eller forbrugere eller ulighed mellem virksomhederne, kunne Gas- og Varmeprisudvalget undtage fra bestemmelsen, jf. § 8.

74. Direktoratet udarbejdede en vejledning som en foreløbig orientering om, hvilke krav, der i forbindelse med de nye regler blev stillet til virksomhederne i deres prisberegning og ved deres anmeldelse af priser m.v. Vejledningen er gengivet i Monopoltilsynets meddelelser 1982.

75. Det fremgik blandt andet af vejledningen, at virksomheder, der ville indregne henlæggelser i priserne, måtte oplyse de budgetterede anlægssummer. For nærmere at belyse sammenhængen måtte der endvidere udarbejdes budgetter for anlægsaktiviteterne for i hvert fald 5 år ud i fremtiden, og disse langtidsbudgetter måtte revideres årligt. Oplysningerne skulle indsendes årligt til udvalget med beregninger, der viste, at henlæggelserne var i overensstemmelse med reglerne.

76. Det fremgik endvidere, at " ved modtagelse af virksomhedernes prisanmeldelse vil direktoratet se efter, om disse oplysninger foreligger, men der vil kun stikprøvevis blive foretaget en nærmere kontrol af beregningerne".

77. Gas- og Varmeprisudvalget udarbejdede ligeledes en vejledning om afskrivninger, henlæggelser og forretning af indskudskapital. Vejledningen er gengivet i Monopoltilsynets meddelelser 1982.
78. Derudover udarbejdede Gas- og Varmeprisudvalget et "notat til udvalgsmødet den 22. marts 1982".
79. I notatet henviste Gas- og Varmeprisudvalget til, at der i forbindelse med reglerne vil "kunne opstå spørgsmål om, hvad der forstås ved et anlæg, om hvornår der er tale om anlægsinvesteringer, og hvornår det er reparation og vedligeholdelse m.v." I notatet blev dette spørgsmål dog ikke behandlet nærmere.
80. I forhold til undtagelsesbestemmelsen i § 8 bemærkede Gas- og Varmeprisudvalget, at "direktoratet agter at afslå alle ansøgninger fra virksomheder om generel undtagelse fra reglerne i henhold til § 8, idet der ikke i bestemmelsen kan være hjemmel til at meddele sådanne. Konkrete ansøgninger vil indtil videre blive forelagt udvalget".
81. Hverken afskrivningsbekendtgørelsen, vejledningen hertil eller bemærkningerne til lovforslaget indeholdt nogen definition af, hvad der forstås ved nyinvesteringer.
82. I forbindelse med lovændringen i 1982 udstedtes også en ny afskrivningsbekendtgørelse, bekendtgørelse nr. 589 af 17. november 1982. Bekendtgørelsen, der trådte i kraft den 1. december 1982, ophævede samtidig bekendtgørelse nr. 56 af 26. februar 1982.
83. Afskrivningsbekendtgørelsens § 6 vedrørende henlæggelser forblev uændret.
84. Direktoratet udarbejdede også i den forbindelse en vejledning "om anvendelse af reglerne for afskrivninger, henlæggelser og om forretning af indskudskapital". Denne vejledning adskilte sig ikke indholds-mæssigt fra den tidligere i forhold til henlæggelsesreglerne. Vejledningen er gengivet i Monopoltilsynets meddelelser 1982.
85. Bemærkningerne til lovforslaget indeholdt ligeledes ikke noget fortolkningsbidrag i forhold til afskrivningsbekendtgørelsen.
86. Bekendtgørelse nr. 648 af 19. december 1985 blev udstedt med hjemmel i varmforsyningslovens § 27 stk. 1, i lov om varmforsyning, jfr. Lovbekendtgørelse nr. 330 af 29. juni 1983. Bekendtgørelsen ophævede samtidig bekendtgørelse nr. 589 af 17. november 1982.
87. Reglerne omkring efterhenlæggelser blev fjernet fra den nye bekendtgørelse. De øvrige henlæggelsesregler forblev uændrede.
88. Henlæggelsesreglerne fremgik nu af bekendtgørelsens § 5. I henhold til § 5 stk. 1 kunne Gas- og Varmeprisudvalget tillade, at der i priser for levering af opvarmet vand, damp eller gas indregnedes henlæggelser til nye anlæg.

89. Det defineredes fortsat ikke i bekendtgørelsen, hvad der forstås ved nye anlæg.

90. I "notat til udvalgsmødet mandag den 10. februar 1986" (Gas- og varmeprisudvalget) anføres, at det derfor som tidligere fastslået fortsat må gælde, at det i første omgang er virksomhederne selv, der kan fastsætte, hvad der konkret betragtes som anlægsinvesteringer, men at udvalget også fortsat vil kunne træffe konkrete afgørelser om dette spørgsmål.

91. Under bemærkningerne til "direktoratets vurdering af den ny afskrivningsbekendtgørelse" fremgik, at virksomhederne med de lempeligere regler lettere kan varetage en målsætning om en "jævn prisudvikling".

92. Energiministeriets 2. kontor redegjorde i et "notat om fjernvarmeværkernes muligheder for afskrivninger og henlæggelser" af 27. marts 1990 for de regler, der gælder for afskrivninger af eksisterende anlæg og for henlæggelser til etablering af nye anlæg.

93. Af notatet fremgår, at reglerne er "meget fleksible, således at det i meget vid udstrækning er op til det enkelte værk at beslutte hvordan og over hvilken periode afskrivninger og henlæggelser skal ske. Baggrunden for den fleksibilitet, der følger af reglerne, er at skabe mulighed for at udjævne de udsving i priserne for varmeleverancerne, der ellers ville følge af nyetableringer eller justeringer af værket og lignende foranstaltninger".

94. "Reglerne indebærer, at værket i priserne for varmeleverancerne fuldt ud kan indregne de pågældende afskrivninger og henlæggelser og dermed få dækket udgifterne ved udskiftning af gamle anlæg med nye. Afskrivningsreglerne gælder i øvrigt uafhængigt af om anlægget faktisk er i drift eller skiftet ud".

95. Det fremgår endvidere, at "bekendtgørelsen indeholder i øvrigt en mulighed for, at Gas- og Varmeprisudvalget i visse tilfælde kan dispensere fra reglerne. Der har hidtil ikke været ønsket om at anvende denne mulighed".

96. Gas- og Varmeprisudvalget udarbejdede ligeledes en vejledning. Denne vejledning er gengivet i Monopoltilsynets meddelelser 1986.

97. Bekendtgørelse nr. 648 af 19. december 1985 blev ophævet ved bekendtgørelse nr. 175 af 18. marts 1991. Afskrivningsbekendtgørelsens regler forblev uændret i forbindelse hermed. Sidstnævnte er fortsat gældende.

98. I henhold til § 5 stk. 1 kan Energitilsynet således tillade, at der i priser for levering af opvarmet vand, damp eller gas indregnes henlæggelser til nye anlæg.

99. Henlæggelserne kan tidligst påbegyndes 5 år før det planlagte idriftsættelsesår, jf. stk. 2.

100. I 5 år før idriftsættelsesåret kan der ialt henlægges indtil 75 pct. af den budgetterede anlægssum, som denne vil fremtræde på idriftsættelsestidspunktet ved akkumulering af de i anlægsperioden bogførte anlægsomkostninger excl. renter. Der kan ikke i noget år henlægges mere end 20 pct. af den budgetterede anlægssum, jf. stk. 3.

101. Såfremt henlæggelserne samlet overstiger 75 pct. af den konstaterede anlægssum excl. renter, modregnes det overskydende beløb i priserne i driftsættelsesåret og det følgende år, jf. stk. 5.

102. Afskrivningsbekendtgørelsen § 7 vedrører kapitaldannelse. I tilfælde, hvor anvendelsen af reglerne i §§ 1-5 medfører en urimelig kapitaldannelse, kan Energitilsynet bestemme, at bogførte fondsmidler, herunder midler overført til ejerne - dog bortset fra pensionsfond og rimelige driftskapitalmidler - anvendes til nedsættelse af priserne på varmt vand, damp eller gas i forsyningsområderne.

103. Endelig indeholder afskrivningsbekendtgørelsens § 8 en undtagelsesbestemmelse. I tilfælde, hvor bestemmelserne i §§ 1-5 medfører væsentlige ulemper for virksomheder eller forbrugere eller urimelig ulighed mellem virksomhederne, kan Energitilsynet undtage fra bestemmelserne.

104. Energitilsynets sekretariat har senest den 31. oktober 2006 udarbejdet en vejledning vedrørende reglerne for "indregning af afskrivninger og henlæggelser i fjernvarmeprisen". Heller ikke denne vejledning indeholder en definition af "nyinvesteringer".

105. Som bemærket bortfalder kravet om Energitilsynets forudgående godkendelse af henlæggelser ved lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om varmforsyning. Forsyningerne skal dog fortsat foretage henlæggelser til nyinvesteringer efter de regler, der er gengivet ovenfor.

106. Bestemmelser om afskrivninger følger ? og har historisk fulgt - bestemmelserne om henlæggelser. Til forskel fra henlæggelsesreglerne har anvendelsen af afskrivningsreglerne dog ikke krævet Energitilsynets forudgående godkendelse.

107. Udgifter til nyinvesteringer kan således indregnes i priserne fordelt over flere år ved anvendelse af henlæggelser og/eller afskrivninger.

PRAKSIS VEDRØRENDE RENOVERINGSARBEJDER OG "JÆVN PRISUDVIKLING" RENOVERINGSARBEJDER

108. Gas- og Varmeprisudvalget har i tidligere sager vedrørende renoveringsarbejder taget stilling til, om sådanne er omfattet af afskrivningsbekendtgørelsen.

109. Vejen Varmeværk A.m.b.a. havde fremsendt et projektforslag for perioden 1985-1994. Det fremgik af forslaget, at løbende udskiftning af kedler og en årlig renovering af ledningsnettet med godt 2,4 mill.kr., indgik i de enkelte års driftsudgifter. Direktoratet meddelte varmekærket, at denne renovering måtte anses for en nyinvestering og derfor ikke kunne indregnes som en driftsudgift efter varmforsyningslovens § 27, stk. 1. Varmekærket indsendte herefter et fornyet projektforslag, hvori indgik henlæggelser og afskrivninger for renovering af ledningsnettet fordelt på 2 perioder, 1985-1989 og 1990-1994.

110. Under udvalgets drøftelse af sagen (2. behandling) satte et medlem spørgsmålstegn ved, om de omhandlede renoveringsarbejder var at betragte som investeringer i afskrivningsbekendtgørelsens forstand. Udvalget vedtog, at varmekærkets omkostninger til en så omfattende renovering af ledningsnettet og kedler er omfattet af bestemmelserne i bekendtgørelse nr. 589 af 17. november 1982 om driftsmæssige afskrivninger henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af indskudskapital ifølge varmforsyningsloven[1].

111. I sagen Hirtshals Fjernvarme A.m.b.a. - systematiske vedligeholdelsesarbejder kom udvalget derimod til det modsatte resultat[2].

112. Direktoratet havde i forbindelse med den rutinemæssige gennemgang af varmforsyningsvirkomhedernes prisanmeldelser konstateret, at Hirtshals Fjernvarme på driftsbudgettet indregnede såvel posten vedligeholdelse som posten systematisk vedligeholdelse (tidligere kaldet renovering af ledningsnettet).

113. Udvalget fandt, at der i det foreliggende tilfælde var tale om en relativ beskeden udskiftning af værkets ledningsnet. Således udgjorde udgifterne til den systematiske vedligeholdelse i varmeåret 1984/85 kun små 3 pct. af de samlede drifts- og administrationsudgifter. Udvalget vedtog derfor at meddele forsyningen, at omkostninger til renovering af ledningsnettet efter den af forsyningen fremsendte plan direkte kan udgiftsføres på driftsbudgettet.

114. I sagen Farum Fjernvarme vedtog udvalget at meddele Farum kommune og Farum Fjernvarme, at Farum Fjernvarmes priser for 1982/83 havde været urimelige, idet der var indregnet de fulde renoveringsudgifter på 2.420.379 kr.[3].

115. Udvalget lagde for så vidt angik spørgsmålet om Farum Fjernvarmes prisfastsættelse for 1982/83 og 1983/84 til grund, at selskabet i 1982/83 havde udgiftsført renoveringsudgifter af en størrelsesorden, der efter udvalgets hidtidige praksis måtte anses for anlægsinvesteringer.

"JÆVN PRISUDVIKLING"

116. Gas- og varmeprisudvalget har i konkrete afgørelser lagt vægt på den prisstabiliserende effekt.

117. I sager vedrørende tilbagebetaling af en konstateret overdækning har Gas- og varmeprisudvalget således accepteret en længere afviklingsperiode under henvisning til, at en afvikling over en kort periode ville kunne medføre endog meget store prisudsving i et enkelt år.

118. I sådanne sager er det således praksis at vurdere afviklingsperiodens påvirkning på priserne henset til den konstaterede overdækning.

BEGRUNDELSE

119. Den overordnede problemstilling i nærværende notat er, om selve motorrenoveringen kan sidestilles med en nyinvestering med den virkning, at der kan foretages henlæggelser og/eller afskrivninger hertil.

120. De nærmere regler om henlæggelser til nyinvesteringer efter varmforsyningsloven findes i afskrivningsbekendtgørelsen, i henhold til hvilken Energitilsynet, indtil den nye lovs ikrafttræden, kan tillade, at der i priser for levering af opvarmet vand, damp eller gas indregnes henlæggelser til nye anlæg. Energitilsynet kan endvidere undtage fra henlæggelsesreglerne i tilfælde, hvor anvendelsen af reglerne medfører væsentlige ulemper for virksomhederne eller forbrugerne eller urimelig ulighed mellem virksomhederne.

121. I forlængelse heraf skal bemærkes, at henlæggelsesreglerne er den eneste mulighed kollektive varmforsyningsanlæg ved selve driften har til at foretage kapitalakkumulering i henhold til varmforsyningsloven. Hertil kommer dog muligheden for at fremskaffe indskudskapital og, med Energitilsynets tiltræden, forrentning heraf.

122. Der er flere forhold, der samlet bevirker, at motorrenovering i konkrete tilfælde kan anses for at være omfattet af afskrivningsbekendtgørelsen.

123. Indledningsvis bemærkes, at det i afskrivningsbekendtgørelsen ikke er defineret, hvad der forstås ved nyinvesteringer. Tidligere udarbejdede vejledninger og notater har ligeledes ikke forholdt sig hertil. Synspunktet har været, at det i første omgang er virksomhederne selv, der kan fastsætte, hvad der konkret betragtes som anlægsinvesteringer, men at udvalget (nu Energitilsynet) også fortsat vil kunne træffe konkrete afgørelser om dette spørgsmål.

124. Gas- og varmeprisudvalgets hidtidige praksis vedrørende renoveringsarbejder (renovering af ledningsnet (og kedler)) har været, at renoveringsudgifter af en vis størrelsesorden må betragtes som anlægsinvesteringer og dermed omfattet af afskrivningsbekendtgørelsen.

125. Dette bør betyde, at motorrenovering - henset til netop omfanget heraf - tilsvarende må kunne betragtes som anlægsinvesteringer og dermed omfattet af afskrivningsbekendtgørelsen.

126. Hertil kommer, at formålet med afskrivninger og henlæggelser er at give forsyningerne mulighed for at varetage en målsætning om en "jævn prisudvikling".

127. Hovedprincippet efter varmforsyningsloven er, at forsyningerne skal driftsudgiftsføre udgiften til motorrenovering i det år, udgiften afholdes. Dette princip er tilsvarende gældende efter årsregnskabslovens regler. Udgiften til motorrenovering kan dog være af en sådan størrelse, at det vil kunne få stor betydning for prisdannelsen i dette år.

128. Hvis engangsbetalingen via henlæggelser og/eller afskrivninger kan indregnes i priserne over flere år, vil det således have den ønskede prisstabiliserende effekt. Ud fra et driftsøkonomisk synspunkt synes dette at være fornuftigt.

129. Energitilsynet har i anden sammenhæng lagt vægt på den prisstabiliserende effekt. Særligt i sager vedrørende tilbagebetaling af en konstateret overdækning har Gas- og varmeprisudvalget accepteret en længere afviklingsperiode, hvis det fandtes, at en afvikling over en kort periode kunne medføre endog meget store prisudsving i et enkelt år.

130. Energitilsynet foretager således i sådanne sager en konkret vurdering af prispåvirkningen ved forskellige afviklingsperioder set i forhold til overdækningens størrelse.

131. Da motorrenoveringer gennemføres på baggrund af driftstid, kan forsyningerne mere eller mindre fastlægge, hvornår motorrenoveringen skal gennemføres. Hermed kan forsyningerne overholde bekendtgørelsens tilladte henlæggelsesperiode (henlæggelserne kan tidligst påbegyndes 5 år det planlagte idriftsættelsesår, jf. bekendtgørelsens § 5 stk. 2).

132. Forsyningerne må dog anslå en forventet og reel udgift til motorrenoveringen, således at også bekendtgørelsens tilladte omfang af henlæggelser kan overholdes (i 5 år før idriftsættelsesåret kan der i alt henlægges indtil 75 pct. af den budgetterede anlægssum, jf. bekendtgørelsens § 55 stk. 3).

133. Som et alternativ til anvendelsen af reglerne i afskrivningsbekendtgørelsen, kan forsyningerne vælge at indgå service- og vedligeholdelseskontrakter med motorleverandør. Hovedeftersynet vil ofte være inkluderet i kontrakten, idet forsyningerne ofte opnår den bedste aftale hermed. En kontrakt, hvor også selve hovedrenoveringen samt reservedele er inkluderet, indeholder således et element af opsparring. En sådan aftale er forventeligt væsentlig dyrere for forsyningen og dermed for brugerne, end hvis forsyningerne anvender bekendtgørelsens regler.

134. Ved at henlægge til motorrenovering sendes forbrugerne nogle mere korrekte prissignaler om, hvad det reelt koster at producere fjernvarmen, end hvis udgifterne var driftsudgiftsført i et enkelt år.

135. Endelig er det vigtigt at bemærke, at formålet med motorrenoveringen er at forlænge motorens levetid. At gennemføre en motorrenovering er dermed et alternativ til køb af en ny motor. Såfremt forsyningerne havde valgt at investere i en ny motor, ville forsyningerne kunne foretage henlæggelser hertil i henhold til bekendtgørelsen.

136. Af disse grunde finder sekretariatet, at motorrenovering i konkrete tilfælde bør kunne anses for at være omfattet af afskrivningsbekendtgørelsen med den virkning, at der kan foretages henlæggelser og afskrivninger hertil under hensyntagen til bekendtgørelsens regler.

---

[1] Sagen blev behandlet på Gas- og Varmeprisudvalgets møde den 11. februar 1985, pkt. 5, J.nr.87.6/2760

[2] Sagen blev behandlet på Gas- og Varmeprisudvalgets møde den 22. april 1985, pkt. 6, J.nr. 87.6/2610.

[3] Sagen blev behandlet på Gas- og Varmeprisudvalgets møde den 17. juni 1985, pkt. 7, J.nr. 87.6/2935.